

Výročná správa **2010**

ANNUAL REPORT

Vážení priatelia,

som veľmi rád, že Vám na stránkach výročnej správy za uplynulý rok môžeme opäť predstaviť naše aktivity, podporené projekty, ľudí i partnerské organizácie, ktorí za nimi stoja.

Nadácia Ekopolis v súčasnosti patrí k najvýznamnejším zdrojom podpory pre environmentálne projekty na Slovensku. Zároveň je cez viacero sietí a partnerstiev aktívna na medzinárodnej scéne. Vďaka spolupráci s partnermi z rôznych sektorov sa nám dlhodobo darí poskytovať podporu širokej škále projektov - od jednoduchších lokálnych aktivít pri skrášľovaní prostredia, ktoré sú financované za podpory partnerov z firemného prostredia, cez náročnejšie strednodobé projekty mimovládnych organizácií. Ich najvýznamnejším zdrojom, v posledných troch rokoch, bol Finančný mechanizmus EHP a Nórsky finančný mechanizmus. Za dôležitú súčasť našej činnosti stále považujeme aj podporu tých aktivít, ktorými občania obhajujú svoje práva na zdravé životné prostredie voči zámerom, ktoré ho ohrozujú.

Rok 2011 je 20. rokom činnosti Nadácie Ekopolis. Nadácia začínala v roku 1991 ako jednoduchý grantový program, podporený združením súkromných nadácií najmä z USA a západnej Európy a to v Československu, Maďarsku a v Poľsku. Základné hodnoty, ktoré sme zdedili od pôvodných zakladateľov - dôvera, partnerský prístup k podporovaným organizáciám,

efektívnosť pri nakladaní so zverenými finančnými prostriedkami, transparentnosť pri udeľovaní podpory, ostali pre nás dodnes prvoradé. A to napriek tomu, že podmienky a prostredie, v ktorých dnes fungujeme, sa za 20 rokov podstatne zmenili.

Čo sa oproti situácii pred dvadsiatich rokov zmenilo, je zložitosť globálnych výziev v zmenšujúcom sa svete, ktoré sa stávajú čoraz zreteľnejšími pre verejnosť, svet biznisu i politikov. Hoci témy klimatických zmien, ropného zlomu, či znečistenia prostredia denne rezonujú v médiách, sú predmetom oficiálnych jednaní i bežných rozhovorov, treba si priznať, že na ne zatiaľ márne hľadáme správne odpovede. V tomto kontexte má činnosť mimovládnych organizácií a lokálnych občianskych iniciatív mimoriadny význam, pretože je zdrojom inovácií a často nástrojom potrebného tlaku na spoločenské inštitúcie, aby došlo k nevyhnutným zmenám.

Za najdôležitejšiu úlohu Nadácie Ekopolis do budúcnosti preto považujeme vytváranie dostupných zdrojov pre ľudí, ktorým svet okolo nich nie je ľahostajný, ktorí majú nápady, vôľu a energiu dávať víziám udržateľného rozvoja konkrétny obsah.

Peter Medved'
Marec 2011

O nás

Nadácia Ekopolis má 20-ročné skúsenosti so spravovaním grantových programov, ktoré sú zamerané na demokratizáciu občianskej spoločnosti a environmentálnu udržateľnosť. Bez zbytočnej byrokracie a pružne podporujeme projekty a činnosť mimovládnych neziskových organizácií, podľa aktuálnych potrieb.

Od roku 1991 sme podporili formou grantov 2 487 projektov mimovládnych organizácií, samospráv, občianskych združení a iniciatív vo výške 11 miliónov 699 tisíc €. Realizujeme tiež vlastné projekty na národnej a medzinárodnej úrovni. Sme členom Environmental Partnership for Sustainable Development, spoločne s nadáciami v Bulharsku, Česku, Maďarsku a Rumunsku, ďalej členom European Greenways Association, ktorá sa venuje budovaniu, podpore a propagácii trás pre nemotorovú dopravu

v Európe, ďalej členom Civilscape - medzinárodnej siete podporujúcej implementáciu Európskeho dohovoru o krajine. Stali sme sa tiež partnerom iniciatívy Fair-Trade, ktorá podporuje myšlienky spravodlivého obchodu.

Našu víziou je vyspelá občianska spoločnosť, v ktorej si ľudia uvedomujú svoju zodpovednosť za jej vývoj a za stav životného prostredia. Spoločnosť, v ktorej majú občania záujem zapájať sa do verejných vecí, majú odvahu zaujať kritický postoj a záleží im na tom, aby rozvoj našej spoločnosti a jej hodnôt, nebol na úkor budúcich generácií.

V roku 2010 sme prostredníctvom grantov podporili 102 projektov, sumou 1 485 tisíc €. Je zrejmé, že hodnota a prínos týchto projektov pre ľudí a prostredie, ktoré sa nám spoločne podarilo ozdraviť a skrášliť, sú nevyčísliteľné.

Rok 2010 v skratke

JANUÁR

- V 6. ročníku programu PrieStory schválila Správna rada nadácie podporu pre päť projektov v Banskej Bystrici, Bátovciach (okr. Levice), Borinke (okr. Malacky), Hrušove (okr. Rožňava) a Volkovciach (okr. Zlaté Moravce). Úpravy verejných priestorov v týchto lokalitách boli zamerané na skvalitnenie života obyvateľov – susedov. Podporení grantisti sa zúčastnili tréningu o participatívnom plánovaní v Senci.
- Do uzávierky programu Živé chodníky 2010, ktorý je zameraný na obnovu turistických chodníkov v národných parkoch a rezerváciách Slovenska, bolo do Nadácie Ekopolis doručených 22 projektov, v celkovej sume takmer 102 tisíc €.

FEBRUÁR

- V rámci projektu Priestory pre ľudí boli odprezentované štyri víťazné ideové návrhy parku Lanice za účasti autorov projektov, miestnych projektantov, architektov a laickej verejnosti. Stretnutie bolo pripravené v spolupráci s Mestom Zvolen.
- V grantovom programe Zelené oázy Nadácie Ekopolis a spoločnosti Slovnaft, a.s. sa o podporu

uchádzalo rekordných 316 predbežných žiadostí; z nich postúpilo 109 na ďalšie hodnotenie.

- Projekt Revitalizácia areálu miestnej materskej školy z Dvorov nad Žitavou získal pre mieru spolupráce, estetický a výchovný efekt Cenu Skanska za najväčší prínos pre miestnu komunitu. Bol podporený v rámci grantového programu Ľudia pre stromy, ktorý prebiehal v rokoch 2005 – 2009, v spolupráci so skupinou SKANSKA v SR, partnerom programu.
- 7. ročník podujatia na podporu nemotorovej dopravy Cykloharmatanec, v rámci projektu Rozvoj cyklo dopravy - príspevok k zlepšeniu kvality ovzdušia, ktorý získal podporu z Blokového grantu EMVO-TUR, sa uskutočnil na zjazdovke horského hotela Poľana a zorganizoval ho Cykloklub Poľana,
- v Hrušove (okres Rožňava) sa uskutočnilo za účasti takmer troch desiatok miestnych obyvateľov prvé plánovacie stretnutie v rámci projektu Javisko pod hruškami, ktorý bol podporený v 6. ročníku programu PrieStory,
- Nadácia Ekopolis sa prezentovala na zaujímavom podujatí v Košiciach pod názvom Pecha Kucha Night a predstavila program PrieStory a projekt Priestory pre ľudí.

MAREC

- Už piaty z cyklu workshopov zameraných na tému verejných priestranstiev, pod názvom Dreviny ako súčasť verejných priestorov, sa uskutočnil vo Zvolene; workshop bol zrealizovaný v rámci projektu Priestory pre ľudí a zúčastnilo sa ho až 90 záujemcov o túto tému.
- Kampaň k 2% z dane z príjmu pre Nadáciu Ekopolis bola zameraná na podporu nemotorovej dopravy a programu Greenways – Cesty pre zdravší život.
- V rámci programu Živé chodníky bolo podporených sedem projektov, ktoré získali finančné prostriedky v celkovej sume 25 tisíc € na obnovu 190 km turistických chodníkov v národných parkoch a prírodných rezerváciách Slovenska.
- Plánovacím stretnutím sa začal komunitný projekt úpravy verejného priestranstva s názvom Umelecká záhrada, ktorého iniciátorom bolo Divadlo Potôň z obce Bátovce (okr. Levice). Stretnutia sa uskutočnili aj v rámci projektu Pink Park v Banskej Bystrici, tiež vo Volkovciach (okr. Zlaté Moravce) a v Hrušove (okr. Rožňava). Všetky projekty podporila Nadácia Ekopolis v rámci 6. ročníka grantového programu PrieStory 2010.
- Nadácia Ekopolis v spolupráci s partnerom ZSE Energia, a.s. vyhlásila 2. ročník podpory projektov zameraných na zvyšovanie energetickej efektívnosti z Nadačného fondu Živá energia,
- v rámci grantového programu Zelené oázy sme prerozdělili na 21 projektov celkovú sumu 56 tisíc €,
- Nadácia Ekopolis prezentovala na Mestskom úrade v Žiline a na zasadnutí Mestského zastupiteľ-

stva v Banskej Bystrici metódy zapájania verejnosti do územného rozhodovania.

- Projekt Zelená škola, podporený z Blokového grantu EMVO TUR, získal v Kolíne nad Rýnom prestížne ocenenie komisie UNESCO 1. Projekt sa tak zaradil medzi 86 nových projektov, ktoré boli vyhlásené za Oficiálny projekt Dekády OSN pre vzdelávanie k trvalo udržateľnému rozvoju na roky 2010–2011. Realizuje ho Centrum environmentálnej a etickej výchovy ŽIVICA.
- Nadácia Ekopolis sa v Bratislave zúčastnila seminára k 10. výročiu podpísania Európskeho dohovoru o krajine,
- spoločnosť TOYOTA Motor Slovakia, s.r.o. získala Zelenú cenu Via Bona za projekt v oblasti životného prostredia – grantový program Živé chodníky 2009, ktorý realizuje v spolupráci s Nadáciou Ekopolis.

APRÍL

- V Borinke sa uskutočnilo plánovacie stretnutie k projektu Pajštúnsky rínek, podporeného v rámci programu PrieStory 2010.
- V rámci programu Úsmev pre strom sa po Veľkej noci vo Zvolene uskutočnilo ošetrovanie topoľov rastúcich pri elektrárenskom kanáli. Aktivitu zabezpečila Nadácia Ekopolis v spolupráci s Mestom Zvolen, partnerom programu je spoločnosť SHP Harmanec, a.s.
- Bola vytlačená Výročná správa Nadácie Ekopolis za rok 2009,
- Nadácia Ekopolis vyhlásila 8. ročník ankety Strom roka 2010,

- V poradí už štvrté stretnutie medzinárodného tímu projektu UrbSpace - zvyšovanie atraktivity a kvality mestského životného prostredia, sa uskutočnilo v talianskych mestách Asti a Miláno.
- Úsmev pre strom je názov nového programu, ktorého prvý ročník vyhlásila Nadácia Ekopolis spolu s partnerom – spoločnosťou SHP Harmanec, a. s. Jeho cieľom je oživenie verejných priestorov výsadbou drevín a obnova zelených plôch, aby sa stali krajšími a zelenšími. Spolu bolo sumou 13,2 tisíc € podporených šesť projektov.

MÁJ

- Ekovýchovný projekt Daphne : Praktická ekovýchova pre materské školy – Tvoríme model udržateľnej krajiny, získal 1. cenu vo výtvarnej súťaži MŠ. Projekt bol podporený z Blokového grantu EMVO – TUR.
- Nadácia Ekopolis otvorila vzdelávací kurz o plánovaní verejných priestorov. Jeho prvý blok pod názvom Participácia a verejné priestory, sa konal v Bratislave.
- Zástupcovia konzorcia European Partnership for Sustainable Development (EPSD), ktorého súčasťou je aj Nadácia Ekopolis, sa zúčastnili študijnej cesty vo Francúzsku. Jej hlavným cieľom bolo spoznanie plánov mobility, ktoré sa zaoberajú znižovaním počtu áut, potrebných na dopravu ľudí do mesta či do práce.
- Do uzávierky fondu Živá energia bolo prijatých 50 žiadostí o podporu, v celkovej výške 583 tisíc €.
- Nadácia Ekopolis bola v poľskom Tczewe prijatá

za člena Európskej cyklistickej federácie, ktorá je najvýznamnejšou európskou organizáciou, obhajujúcou záujmy cyklistov a cyklistiky.

- Nadácia Ekopolis sa zúčastnila 20. snemu Združenia miest a obcí Slovenska.
- Náučný chodník Beckovské skalice, ktorý vybudovalo občianske združenie Pre Prírodu, v spolupráci so Štátnou ochranou prírody SR - Správa CHKO Biele Karpaty a Slovenským zväzom ochrancov prírody a krajiny, bol vyhlásený po dlhoročnom snažení ochranárov za prírodnú rezerváciu. Aktivita bola uskutočnená v rámci podprojektu, s názvom Mikroregióny pre prírodu, ktorý bol podporený z Blokového grantu EMVO-TUR Nadácie Ekopolis.
- Predseda Správnej rady Nadácie Ekopolis Ján Mičovský pokrstil v banskobystrickom kníhkupectve Artforum knihu Nežná zelená, ktorá opisuje udalosti v štátnom podniku Lesy SR.

JÚN

- Až 79 stromov prihlásili do ôsmeho ročníka ankety Strom roka 2010 priatelia zelene z celého Slovenska,
- v Banskej Bystrici sa konala druhá časť vzdelávacieho kurzu Zapojenie verejnosti do plánovania a vytvárania verejných priestorov,
- v druhom ročníku podporil Nadačný fond Živá energia desať projektov v celkovej výške 62,9 tisíc €, zameraných na energeticky úsporné investičné projekty a vzdelávanie v tejto oblasti.
- Telefónica O2 Slovakia v spolupráci s Nadáciou Ekopolis vyhlásila grantový program Think Big.

Jeho cieľom je podporiť projekty mladých ľudí v oblasti kultúry, športu, umenia a životného prostredia. V úvodnom ročníku získali tri víťazné projekty podporu vo výške 21 tisíc €.

JÚL

- Od 1. do 31. júla 2010 verejnosť hlasovala za tri zo šiestich finálových projektov v programe Think Big, s cieľom podporiť úpravu priestorov pre mladých ľudí.
- Nadácia Ekopolis sa už tradične zúčastnila festivalu Pohoda v Trenčíne, kde sa 8. júla začalo hlasovanie o titul Strom roka 2010. Do 30. septembra 2010 bolo možné poslať hlas jednému z dvanástich finalistov a podporiť jeho ošetrovanie.
- V júli bol otvorený 4 km dlhý náučný chodník Baba zo Svitú do Lopušnej doliny, ktorý zrekonštruovali a sprístupnili turistom aj vďaka podpore 3,8 tisíc € z grantového programu Zelené oázy 2010.

AUGUST

- V Hrušove (okr. Rožňava) bol do užívania verejnosti odovzdaný obnovený verejný priestor, ktorého úprava sa uskutočnila v rámci 6. ročníka programu PrieStory.
- Zákazníci spoločnosti Metro Slovakia mohli začať hlasovať za projekty a podporiť výsadbu stromov z programu Ľudia pre stromy, v celkovej sume 4 tisíc €.
- V Kremnici sa uskutočnilo prvé plánovacie stretnutie s mladými ľuďmi v rámci programu Think

big. Mladí si plánovali úpravu priestoru pred kinom Akropola.

- Zaujemcovia o dizajn prírodných záhrad a hlinené omietky sa zúčastnili kurzov, ktoré zorganizovalo OZ Sosna z podpory Blokového grantu EMVO TUR a Nadačného fondu Živá energia Nadácie Ekopolis.

SEPTEMBER

- Podľa aktuálneho stavu hlasovania v ankete Strom roka 2010 viedol 700-ročný tis obyčajný z Pruského (okres Ilava).
- Nadácia Ekopolis vyhlásila 7. ročník grantového programu PrieStory. Prioritnou témou ročníka bola úprava verejných priestranstiev v mestách a obciach, ktoré boli zničené pri povodniach či zosuvoch pôdy.
- Nadácia Ekopolis vydala publikáciu o Blokovom grante pod názvom Podpora environmentálnych mimovládnych organizácií pre trvalo udržateľný rozvoj.
- Občianske združenie Pre Prírodu zorganizovalo v rámci projektu Okolo Vršatca – koruny Bielych Karpát, slávnostné otvorenie zrekonštruovaného náučného chodníka, ktorý bol podporený sumou 5 tisíc € z programu Živé chodníky.
- Mesto Želiezovce získalo titul slovenské Hlavné mesto biodiverzity, rovnako ako aj Cenu za najlepší projekt v roku 2010, k čomu prispel aj projekt Duby – pamiatka na rod Esterházyovcov, ktorý podporila nadácia z grantového programu Ľudia pre stromy 2009.

OKTÓBER

- V rámci projektu Centra environmentálnej a etickej výchovy Živica Zelené školy, ktorý bol podporený z Blokoveho grantu EMVO-TUR, sa vo Zvolene uskutočnila konferencia o participácii v environmentálnej výchove Škola zmeny.
- V rámci programu Think big spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, v spolupráci s Nadáciou Ekopolis, sa v kultúrnom centre na stanici Žilina – Záriečie konala verejná diskusia o dobrovoľníctve mladých ľudí.
- V Liptovskej Tepličke bol slávnostne ukončený projekt Obnova a skvalitnenie infraštruktúry turistických chodníkov v okolí obce Liptovská Teplička. Nový náučný chodník bol sprístupnený aj na Muránsky hrad. Obidva projekty boli podporené v grantovom programe Živé chodníky.
- Nadácia Ekopolis obdržala 26 žiadostí o podporu z grantového programu PrieStory 2011.
- V poľskom meste Sopot sa konalo už piate stretnutie medzinárodného tímu projektu UrbSpace – zvyšovanie atraktivity a kvality mestského životného prostredia.
- Obyvateľom sídliska Podbreziny v Liptovskom Mikuláši bola odovzdaná do užívania Zelená oáza pri vode – priestor na brehu Smrečianky. Projekt získal podporu 2,2 tisíc € z programu Úsmev pre strom Nadácie Ekopolis a SHP Harmanec, a. s.
- Nadácia Ekopolis a SLOVNAFT, a. s. vyhlásili 5. ročník grantového programu Zelené oázy,
- víťazom ankety Strom roka 2010 sa stal 850-ročný dub letný z Dubinného, okres Bardejov, na 2. mieste

sa umiestnil tis obyčajný z Pruského. Trojicu víťazov ankety uzatvára ďalší dub letný – zo Želiezoviec.

- Materské centrum Medulienka ukončilo projekty Ekologické vykurovanie a Čarovná záhrada, ktoré význame prispeli k zvýšeniu kvality poskytovaných služieb a k spríjemneniu prostredia pre jeho návštevníkov. Projekty boli podporené z Nadačného fondu Živá energia a grantového programu Úsmev pre strom.
- Pohoda za mestom je názov programu, ktorého pilotný ročník vyhlásila Nadácia Ekopolis so spoločnosťou Heineken Slovensko. Jeho cieľom je podporiť komunitný život súčasne s obnovou a oživením rekreačných priestorov v zázemí väčších miest. Najlepšie projekty získajú podporu do výšky 6 tisíc €.
- V Chránenej krajine oblasti Poľana obnovili a upravili značenie štyroch turistických trás, v dĺžke takmer 39 km. Projekt bol podporený sumou 2,5 tisíc € z programu Živé chodníky Nadácie Ekopolis a spoločnosti TOYOTA.
- Vo Veľkých Teriakovciach bola otvorená nová cyklotrasa. Podujatie bolo súčasťou projektu Cykloklubu Poľana Rozvoj cyklodopravy – príspevok k zlepšeniu kvality ovzdušia podporeného z Blokoveho grantu EMVO-TUR.
- v Krupine upravili a sprístupnili pre domácich aj turistov historickú lokalitu Turecké studne. Na svoj projekt získalo Informačné centrum mladých podporu 1,6 tisíc € z grantového programu Zelené oázy 2010.

NOVEMBER

- Úspešné systémy nakladania s odpadmi v mestách Stará Turá, Dubnica nad Váhom, Piešťany a v obci Košeca boli predstavené na Dni otvorených dverí v obci Stará Turá, v rámci projektu Od triedenia k minimalizácii odpadu, ktorý bol podporený z Blokoveho grantu EMVO-TUR.
- Krajina v meste, mesto v krajine bol názov medzinárodnej konferencie, ktorú v Banskej Bystrici pripravila pre odborníkov z Európy Nadácia Ekopolis a Slovenská agentúra životného prostredia, v spolupráci s Úniou miest Slovenska a ďalšími partnermi pri príležitosti 10. výročia Európskeho dohovoru o krajine.
- Členovia Lyžiarsko-turistického klubu Markuška z Lúčok, v Národnej prírodnej rezervácii Choč obnovili veľmi zaťažený a exponovaný 8 km dlhý chodník na Choč. Na svoj projekt získali 3 tisíc € z grantového programu Živé chodníky 2010.
- V Banskej Bystrici na Ružovej ulici slávnostne otvorili Pink Park. Projekt bol podporený z programu PrieStory 2010.
- Seminár Pralesy Slovenska, bol zorganizovaný v Banskej Bystrici ako súčasť projektu Ochrana pralesov Slovenska. Projekt získal podporu z Blokoveho grantu EMVO-TUR Nadácie Ekopolis.
- V Družstevnej pri Hornáde bola ukončená rekonštrukcia ekocentra. Členovia OZ Sosna na svoj projekt Dom so slnečnou strechou získali 6,8 tisíc € z Nadačného fondu Živá energia.
- Nadácia Ekopolis získala historicky prvú Cenu Slovenskej republiky za krajinu za Projekt trvalej sta-

roslivosti o krajinu prostredníctvom grantových programov nadácie. Slovensko tiež nominuje nadáciu na Cenu Rady Európy za krajinu, ktorá bude udelená v roku 2011.

- Na 6. Medzinárodnom kongrese Deň odpadového hospodárstva sa uskutočnilo slávnostné vyhlásenie víťazov 5. ročníka súťaže Zlatý mravec 2010. Víťazom súťaže sa stalo OZ Tatry, ktoré získalo ocenenie za projekt Neseparujte sa! Separujte s nami. Od roku 2008 boli aktivity kampane financované v rámci rovnomených projektov, ktoré boli podporené z Blokoveho grantu EMVO-TUR Nadácie Ekopolis.

DECEMBER

- V Borinke, Bátovciach a Volkovciach boli do užívania odovzdané ďalšie tri verejné priestranstvá, ktoré získali podporu z programu PrieStory 2010.
- V pilotnom ročníku programu Pohoda za mestom bolo do Nadácie Ekopolis doručených deväť žiadostí o podporu.
- V belgickom meste Antverpy sa konalo 10. – 12. decembra 2010 výročné stretnutie siete CIVILSCAPE pre podporu Európskeho dohovoru o krajine, ktorej členom je aj Nadácia Ekopolis.
- V rámci 7. ročníka programu PrieStory bolo Správnou radou Nadácie Ekopolis schválených päť projektov v obciach a mestách, ktoré boli v roku 2010 postihnuté povodňami.

Naše programy a projekty

1. Udržateľnosť a zelené aktivity

BLOKOVÝ GRANT EMVO – TUR

Nadácia podporila v rámci Blokového grantu spolu 34 projektov celkovou sumou vyše 2,379 milióna €. Ich realizáciu MVO ukončili do decembra 2010. Vzhľadom na dĺžku realizácie projektov, ako aj výšku finančných príspevkov (30 až 107 tisíc €), Blokovaný grant predstavoval pre environmentálne mimovládne organizácie zásadnú a strategickú podporu. Jednotlivé projekty prispeli k naplneniu hlavného cieľa programu, ktorým bolo zvýšenie účasti environmentálnych MVO na riešení problémov, súvisiacich s trvalou udržateľnosťou na Slovensku. Najvýznamnejšie prínosy viacerých z nich majú súčasne dlhodobejší a celospoločenský význam. Prehľad základných informácií o projektoch nadácia predstavila v publikácii Blokovaný grant: Podpora environmentálnych mimovládnych organizácií pre trvalo udržateľný rozvoj.

Blokový grant EMVO-TUR bol financovaný z Finančného mechanizmu EHP, Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu SR.

ĽUDIA PRE STROMY

Veľkoobchodná spoločnosť METRO spustila v novembri 2009 kampaň, počas ktorej sa zákazníci mohli zaregistrovať pre odber ponukových letákov elektronickou formou. Za každého zákazníka, ktorý zamenil papierový leták za elektronický, prispelo METRO 1 € na grantový program Ľudia pre stromy.

Vybrané projekty pochádzali zo štyroch regiónov Slovenska. Projekt, ktorý v danom regióne získal najvyšší počet hlasov, dostal prostriedky vo výške 1 tisíc € na vlastnú realizáciu. Podporené boli štyri projekty a získali finančnú podporu celkom 4 tisíc €.

Grantový program Ľudia pre stromy vznikol so zámerom prispieť k zlepšeniu životného prostredia, k starostlivosti, zveľaďovaniu zelene a k zvýšeniu estetickej, funkčnej a zdravotnej hodnoty našich miest a obcí.

STROM ROKA

V máji 2010 vyhlásila Nadácia Ekopolis už 8. ročník ankety Strom roka. Poslaním ankety je upozorniť na staré, vzácne či ohrozené stromy a vzbudiť záujem ľudí o životné prostredie. Do ankety bolo prihlásených 79 stromov, z ktorých odborná komisia vybrala 12 finalistov. Stromom roka 2010 sa stal 850-ročný dub letný z obce Dubinné, ktorý získal finančný príspevok 333 € na ošetrovanie a úpravu okolia. Na druhom mieste skončil tis obyčajný z obce Pruské (okres Ilava) a na treťom dub letný z obce Želiezovce (okres Levice). Partnermi ankety v roku 2010 boli Vydavateľstvo Dajama, kníhkupectvá Artforum a ISA Slovensko (Medzinárodná arboristická spoločnosť). Na ošetrovanie stromov prispela Nadácia Slovenskej sporiteľne.

ZELENÉ OÁZY

Rekordných 316 žiadostí bolo prijatých v 4. ročníku grantového programu Zelené oázy. Z nich postúpilo do druhého kola 109. Podporu nakoniec získalo 21 projektov v celkovej sume 56 tisíc €. Hlavným partnerom programu je spoločnosť SLOVNAFT, a.s.

Cieľom programu je vytvoriť, obnoviť alebo oživiť ekologicky hodnotné plochy a trasy v spolupráci neziskových organizácií, miestnych samospráv a škôl, predškolských zariadení či centier voľného času. Program podporuje trvalú starostlivosť o environmentálne hodnotné územia, ktoré slúžia širokej verejnosti, sú v harmónii s ochranou prírody a trvalej udržateľnosti.

*„Za zvyšné prostriedky od Nadácie Ekopolis a spoločnosti Slovnaft, z grantového programu Zelené oázy, bol pozvaný ľudový rezbár Ján Školník z Levoče, aby vytvoril na Náučnom chodníku Baba la-
vičky. Dielo sa v skutku podarilo.“*

Michal Machala,

Neformálna skupina občanov vo Svite

2. Plánovanie a úprava verejných priestorov

PRIESTORY

Program PrieStory 2010 vyhlásila Nadácia Ekopolis v spolupráci s dlhoročným partnerom - ČSOB Finančnou skupinou.

Do termínu uzávierky prišlo do nadácie 28 žiadostí z celého Slovenska. Uchádzali sa o podporu v celkovej sume 136 tisíc €. Témou 6. ročníka programu bola úprava priestranstiev pre skvalitnenie života obyvateľov – susedov.

V rámci programu PrieStory 2010 bolo poradným výborom vybraných päť projektov v celkovej hodnote 25 tisíc €, realizáciou ktorých sa obyvatelia zapojili do plánovania a úpravy verejných priestranstiev.

„Toto bolo po prvý raz, keď so žiadosťou u nás uspeli dôchodcovia. Ľudia z nadácie mali obavy z toho, že dôchodcovia nepreklenú vžitú predstavu a budú parčík zariaďovať len podľa svojich potrieb a nezapoja do toho okolie. Veľmi sme sa však mýlili.“

Zorganizovali anketu, počúvali názory mladých, dokonca do parčíka dali pre deti preliezačky.“

Martina Paulíková, programová manažérka o projekte Jednoty dôchodcov vo Volkovciach.

URBSPACE

Po niekoľkoročných skúsenostiach z nášho grantovo-asistenčného programu PrieStory, sme v roku 2009 začali intenzívne pracovať v tíme odborníkov z ôsmich európskych krajín na medzinárodnom projekte UrbSpace. Jeho vedúcim partnerom je Regionálne environmentálne centrum (REC) Slovensko. Cieľom projektu je výmena a rozvíjanie skúseností s plánovaním a vytváraním kvalitného urbanizovaného prostredia. V roku 2010 sme v rámci vzdelávacieho kurzu pod názvom Zapojenie verejnosti do plánovania a vytvárania verejných priestorov, v spolupráci s neziskovou organizáciou Partners for Democratic Change vyškolili 25 facilitátorov. Projekt UrbSpace je podporený z programu Central Europe a Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

PRIESTORY PRE ĽUDÍ

Cieľom projektu, ktorý sa realizoval od roku 2008 bolo upriamiť pozornosť širokej verejnosti na urbanizovanú krajinu a kvalitu životného prostredia v nej. Na konkrétnom príklade verejného priestoru vo Zvolene – mestského parku Lanice, sme odskúšali niektoré metódy vytvárania verejného priestoru so zapojením verejnosti. Využili sme pri tom skúsenosti zahraničných expertov aj miestnych partnerov. Vo februári sa takmer 40 zástupcov odbornej aj laickej

verejnosti stretlo vo Zvolene. Cieľom stretnutia bola prezentácia a vzájomná diskusia o ideových návrhoch mestského parku Lanice. Účastníkmi stretnutia boli predovšetkým autori návrhov, miestni projektanti a architekti, ale aj niektorí poslanci MsZ, zamestnanci MsÚ vo Zvolene a aktívna verejnosť. V marci bol zrealizovaný workshop Dreviny ako súčasť verejných priestranstiev. Získané informácie a skúsenosti sme prezentovali v troch samosprávach na Slovensku a ponúkame ich aj ďalším komunitám a partnerom. Projekt je podporený z Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe.

“Držím Vám palce pri takomto postupe pri riešení územia. Je skutočne príkladné. Mám na mysli diskusie, workshopy a rozličné štúdie, názory pred samotným vypracovaním záväznej dokumentácie.”
Ing. arch. Martin Baloga, PhD, autor jedného z ideových návrhov parku Lanice vo Zvolene

3. Zelená turistika a cykloturistika

ŽIVÉ CHODNÍKY

Cieľom programu je podpora citlivej obnovy v chránených územiach Slovenska a zveladenie rekreačných a poznávacích funkcií prírody. Finančná podpora sa sústreďuje na obnovenie a vylepšenie turistických značených chodníkov, náučných trás a verejných priestranstiev využívaných turistami.

Partnerom programu je spoločnosť TOYOTA MOTOR SLOVAKIA, ktorá za program získala Zelenú Cenu Via Bona. Z programu Živé chodníky bolo v roku 2010 podporených sedem projektov v celkovej sume 25 tisíc €. Počas troch rokov bolo vďaka programu Živé chodníky obnovených a upravených spolu 339 km turistických chodníkov.

GREENWAYS

Greenways - zelené cesty sú trasy alebo komunikácie, ktoré slúžia obyvateľom na rekreáciu a šport, pre každodenné dochádzanie do práce či do školy a pod. Motivujú ich k rekreačnému pohybu a ponúkajú zdravú alternatívu k motorovej doprave. Cieľom programu je plánovanie a úprava trás pre aktívny spôsob života v spolupráci viacerých miestnych partnerov. Od vzniku v r. 2005 program Greenways podporil úpravu 725 km ciest pre zdravší život medzi Bratislavou a Moravským Sv. Jánom, v regióne Turca, medzi Zvolenom a Banskou Bystricou, v Prešove, medzi Slánskymi vrchmi a Tokajskou oblasťou, v Košiciach, v oblasti Sebechlieb, Starej Myjavy a Zemplínskej Šíravy. V roku 2010 boli celkovou sumou 16,831 tis. € podporené tri projekty.

VITAJTE CYKLISTI!

Rekreačné zariadenia a turistické ciele môžu zvýšiť atraktivitu svojho zariadenia pre cykloturistov získaním certifikátu Vitajte cyklisti! Certifikáciu na Slovensku realizuje od mája 2008 Nadácia Ekopolis, s podporou nadácie DOEN a spoločnosti TOYOTA. Jej cieľom je zvýšiť počet turistických zariadení a služieb,

ktoré sú ústretové voči potrebám cyklistov a tým podporiť cykloturizmus aj na Slovensku. Certifikačná schéma Vitajte cyklisti! je inšpirovaná príkladom z Nemecka (Bett&Bike), Rakúska a Švajčiarska. Priamo vychádza z certifikácie Cyklisté vítáni, v rámci ktorej je v Českej republike certifikovaných už viac ako 750 zariadení a cieľov.

V súčasnosti pôsobí na Slovensku 25 vyškolených hodnotiteľov. Na konci roka 2010 bolo certifikovaných a logom usmievajúceho sa bicykla označených 65 zariadení cestovného ruchu.

TRIXI MOBIL

Cieľom projektu Trixi mobil je spropagovať ekologickú, nemotorovú dopravu, podporiť program Greenways a prispieť k zatraktívneniu cestovného ruchu na Slovensku. Túto modernú ekologickú trojkoľku, v ktorej vodič pohodlne odvezie dvoch cestujúcich, začali vyrábať v roku 1997 v Berlíne. Nadácia Ekopolis ako jediná na Slovensku prevádzkuje päť trojkoľiek od roku 2007.

Mohli ste sa na nich odviezť aj na festivale Pohoda 2010 v Trenčíne, počas festivalu Envirofilm v Banskej Bystrici a Zvolene. Počas sezóny (jún – september) jazdili v Košiciach, Žiline a Piešťanoch.

4. Obnoviteľné zdroje energie

FOND ŽIVÁ ENERGIA

Nadačný fond Živá energia je výsledkom spolupráce spoločnosti ZSE Energia, a.s., Nadácie Ekopolis

a zákazníkov, ktorí majú záujem podporiť využívanie a rozvoj obnoviteľných zdrojov energie a zároveň vyjadriť svoj zodpovedný postoj k jej hospodárnemu využívaniu. Z každej predanej MWh v produkte Živá energia odvedie ZSE Energia do fondu 3,30 eur.

V 2. ročníku podporil fond päť investičných a päť vzdelávacích projektov v celkovej výške 62 972 €, zameraných na využívanie obnoviteľných zdrojov a úsporu energie.

5. Ďalšie aktivity

PODPORA AKTÍVNYCH OBČANOV

Cieľom programu je podporovať občanov v ich úsilí obhajovať svoje práva v oblasti životného prostredia. Podpora je zameraná na presadzovanie systémových zmien, transparentnosti v rozhodovacích procesoch a posilňovanie kapacít verejnosti. Nadácia v roku 2010, v rámci priebežného prijímania a hodnotenia žiadostí, podporila spolu šesť projektov celkovou sumou 24,792 tisíc €.

FOND TATRY

Fond založila spolu s partnermi Nadácia Ekopolis v novembri 2004 po ničivej víchrici v Tatrách. Počas piatich rokov fond podporil celkom 34 projektov, vďaka príspevkom od desiatok firiem a tisícov darcov. Podpora fondu bola nasmerovaná najmä do obnovy lesných území.

V roku 2010 podporil fond projekt Urbárskeho pozemkového spoločenstva Bobrovec, zameraný na ob-

novy chodníkov, vytvorenie oddychového miesta, vybavenie regulovanej turistickej ubytovne novou peckou a výsadbu sadeníc na kalamitných plochách.

„Bobrovecká a Jalovecká dolina sú v posledných rokoch hojne navštevovanými lokalitami, k čomu prispelo vybudovanie neďalekého komplexu kúpaľísk s termálnou vodou. Finančná podpora od Nadácie Ekopolis nám umožňuje skvalitniť služby návštevníkom, priblížiť im krásy nedotknutej prírody a zachovať v týchto dolinách bezzásahový režim.“

Milan Ballo, UPS Bobrovec

GREENFIELD

Nadáciu Ekopolis sa od novembra 2009 rozhodla podporovať spoločnosť Greenfield, s.r.o, z Martina, ktorá za každého ubytovaného zákazníka odvedie nadácii 1 euro. V roku 2010 tak spoločnosť inštitucionálne podporila nadáciu vo výške 500 €. Získaná čiastka bola využitá na podporu nadačných aktivít.

Novinky roku 2010

THINK BIG

Program Think Big vyhlásila spoločnosť Telefónica O2 Slovakia v spolupráci s Nadáciou Ekopolis v júni 2010. Cieľom programu je podporiť projekty mladých ľudí v oblasti kultúry, športu, umenia a životného prostredia. V pilotnom ročníku vybral poradný výbor šesť najlepších projektov z celého Slovenska. Tri víťazné projekty – z Kremnice, Žiliny a Zvolena, ktoré získali v hlasovaní cez internet a prostredníctvom

sms najviac hlasov, boli podporené celkovou sumou 21 tisíc €. Projekt Think Big vznikol v roku 2010 ako celoeurópska iniciatíva skupiny Telefónica O2.

„Je to super. Bol to pre nás test, akých ľudí máme a s akou komunitou môžeme počítať. A výsledok je perfektný. Musím však povedať, že v porovnaní s ostatnými projektmi sme robili asi najviac. Snažili sme sa, aby ľudia o hlasovaní vedeli. Nespoliehali sme len na internet, ale dávali sme odkazy do schránok, informovali na našich akciách.“

Marek Adamov, riaditeľ kultúrneho centra stanica Žilina – Záriečie

ÚSMEV PRE STROM

Úsmev pre strom je názov programu, ktorého prvý ročník vyhlásila v apríli 2010 Nadácia Ekopolis spolu s partnerom - spoločnosťou SHP Harmanec, a.s. V roku 2009 bol z programu Úsmev pre strom podporený sumou 5000 € pilotný projekt vo Zvolene, ktorého výsledkom je ošetrovanie takmer 40 topoľov vo vznikajúcom mestskom parku Lanice. V roku 2010 bolo podporených ďalších šesť projektov sumou 13,2 tisíc €.

POHODA ZA MESTOM

Pilotný ročník programu Pohoda za mestom vyhlásila Nadácia Ekopolis so spoločnosťou Heineken Slovensko. Jeho cieľom je podporiť komunitný život spolu s obnovou a oživením rekreačných priestorov v zázemí väčších miest, s počtom obyvateľov nad 35 000. Najlepšie projekty získajú finančnú podporu do výšky 6 tisíc €. Do uzávierky I.kola v decembri 2010 bolo prijatých deväť žiadostí o podporu.

Pod'akovanie

**NAŠE ÚPRIMNÉ POĎAKOVANIE ZA FINANČNÚ
PODPORU PATRÍ NASLEDOVNÝM SUBJEKTOM**
FOR THEIR FINANCIAL SUPPORT IN 2010
WE THANK:

- Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft,
Umwelt und Wasserwirtschaft, Rakúsko
- CEE Trust
- C.S.Mott Foundation, USA
- DOEN Stichting, Holandsko
- European Regional Development Fund
- Finančný mechanizmus EHP
- Greenfield, s.r.o., Slovensko
- Heineken Slovensko, a.s., Slovensko
- METRO Cash & Carry Slovakia s.r.o., Slovensko
- Nadácia Slovenskej sporitelne, Slovensko
- Nórsky finančný mechanizmus
- SHP Harmanec, a.s., Slovensko
- Skupina Skanska v SR, a.s., Slovensko
- Slovnaft, a.s., Slovensko
- Štátny rozpočet Slovenskej Republiky
- Telefónica O2 Slovakia, s.r.o., Slovensko
- Toyota Motor Europe, Belgicko
- Toyota Motor Slovakia s.r.o., Slovensko
- Západoslovenská energetika a.s., Slovensko

**ZA NEFINANČNÚ PODPORU
A SPOLUPRÁCU V ROKU 2010 ĎAKUJEME**
FOR THEIR NON-FINANCIAL SUPPORT AND
COOPERATION IN 2009, WE THANK:

- Activa Slovakia, s.r.o.
- Denník SME
- Korzár
- Slovakia OnLine
- SHP Harmanec, a.s., Slovensko
- Radio_FM
- www.obce.info

Rovnako úprimne ďakujeme všetkým jednotlivcom zo Slovenska aj zahraničia, ktorí nás podporili svojimi finančnými darmi.

Ďakujeme tiež tým, ktorí nás podporili dobrovoľnou prácou bez nároku na odmenu – členom správnej rady, dozornej rady a poradných výborov.

We also thank individuals from Slovakia and other countries who contributed.

Our thanks go also to the people who supported us with their volunteer help – to Members of Board of Trustees, Supervisory Board and Advisory Boards.

L'udia

People

Správna rada / Board of Trustees

Andreas Beckmann
WWF, Viedeň

Ján Mičovský
Mestský úrad, Košice

Dušan Doliak
AXA, a.s., Bratislava

Zuzana Mezencevová
Týždenník Život, Bratislava

Juraj Mesík
environmentalista a publicista

Alena Hrončeková
Právnička, Žilina

Vladimír Michal
Kníhkupectvá Artforum, Bratislava

Daniel Kollár
Vydavateľstvo DAJAMA, Bratislava
(od novembra 2010)

Dozorná rada / Supervisory Board

Mgr. Richard Wolt, CPLDZ, Banská Bystrica

Ing. Alexander Vágner, podnikateľ, Zvolen

Ing. Pavol Piatrov, ČSOB, a.s., Bratislava

Ing. Silvia Milová, Marketingové poradenstvo, Žilina

Interní pracovníci / Staff

Peter Medveď

riaditeľ nadácie / *Director*

Lívia Haringová

finančná manažérka / *Finance Manager*

Marta Šedivcová

finančná asistentka / *Finance Assistant*

Lucia Bárdošová

finančná asistentka / *Finance Assistant*

Milan Hronec

programový manažér / *Program Manager*

Štefan Jančo

programový manažér / *Program manager*

Martina Paulíková

programová manažérka / *Program Manager*

Ján Roháč

programový manažér / *Program Manager*

Henrieta Hrinková

manažérka komunikácie a PR / *Communication and PR Manager*

Lucia Skokanová

interná a externá komunikácia, programová manažérka
Internal and External Communication, Program Manager

| 20 rokov PRE LUDÍ, PRÍRODU A BUDÚCNOSŤ |

Poradné výbory

Advisory boards

FOND ŽIVÁ ENERGIA / LIVING ENERGY FUND

- **Dietrich Max Fey**, ZSE Energia, a.s.
- **Ing. Miroslav Recký**, ZSE Energia, a.s.
- **RNDr. Emil Bédi**, SAV, Bratislava
- **Radek Pazour**, riaditeľ IKEA Slovensko
- **Marcel Lauko**, ECB Bratislava

ZELENÉ OÁZY / GREEN BELT

- **Silvia Huťková**, Slovenská inšpekcia životného prostredia, Banská Bystrica
- **Milan Barlog**, Správa NP Slovenský raj, Spišská Nová Ves
- **Michaela Mitašíková**, Mestský úrad Zvolen
- **Hana Kukučková**, Slovnaft, a.s., Bratislava
- **Luboš Vrbický**, Občianske združenie Slatinka

PODPORA AKTÍVNYCH OBČANOV

ACTIVE CITIZEN SUPPORT

- **Dana Mareková**, VIA IURIS, Bratislava
- **Eva Kovačechová**, advokátka, Ponická Huta
- **Jaroslav Pavlovič**, EQ Klub, Pezinok

- **Juraj Smatana**, Klub Strážov, Považská Bystrica
- **Sylva Mertanová**, CHKO Biele Karpaty, Karpatské ochranárske združenie altruistov, Trenčín

PROGRAM PRIESTORY

PUBLIC SPACES PROGRAM

- **Andrea Gajdošová**, Československá obchodná banka, a.s., Bratislava
- **Ludmila Priehodová**, urbanistka, Banská Bystrica
- **Gabriel Izsák**, Spoločnosť pre záhradnú a krajinnú tvorbu Slovensko
- **Ivan Bútor**, poslanec MsZ, Bratislava
- **Silvia Szaboová**, Občianske združenie Sosna, Košice

ŽIVÉ CHODNÍKY / LIVING TRAILS

- **Arnošt Guldán**, Klub slovenských turistov
- **Marián Jasík**, nezávislý expert
- **Lubomír Mäkký**, hiking.sk
- **Petra Tomová**, TOYOTA MOTOR SLOVAKIA

Nadácia Ekopolis v médiách

V roku 2010 bolo o nadácii 518 neplatených zmienok (tlač, rozhlas, TV, web) spolu v 98 médiách. Najviac spomínanými boli programy: PrieStory, anketa Strom roka, Živé chodníky a Zelené oázy. Do TOP 10 médií v počte zmienok o nadácii patria: sme.sk, obce.info, Obecné noviny, Nitrianske noviny, Changenet, Radio_FM, Košický korzár, Turčianske noviny, TV BA a Žilinský Večerník. Monitoring nám poskytovala spoločnosť Slovakia Online.